

COVID-19 PANDEMİSİ SÜRECİNDE TÜFE ÜZERİNE İNCELEME

Araştırma Yazarı

Ümit Güven AKÇAKAYA

İstanbul, 2020

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	II
ÖZET.....	III
GÖRSEL DİZİNİ.....	IV
GİRİŞ.....	V
1. Türkiye’de Covid-19 Pandemi Sürecine Kısa Bakışı.....	1
2. Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Nedir? Nasıl Hesaplanmaktadır?.....	2
3. Covid-19 Pandemisi Sürecinde TÜFE Oranları.....	2
3.1. Tüketici Fiyat Endeksi Mart Ayı İnceleme.....	2
3.2. Tüketici Fiyat Endeksi Nisan Ayı İnceleme.....	5
3.3. Tüketici Fiyat Endeksi Mayıs Ayı İnceleme.....	9
3.4. Tüketici Fiyat Endeksi Haziran Ayı İnceleme.....	13
3.5. Tüketici Fiyat Endeksi Temmuz Ayı İnceleme.....	16
3.6. TÜFE, Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz Ayları Karşılaştırılması.....	19
SONUÇ.....	25
KAYNAKÇA.....	26

ÖZET

Dünyayı ve Türkiye'yi sosyokültürel ve sosyoekonomik açıdan etkileyen Covid-19 pandemisi ülkemizde yer alan tüketicilerin satın alma güçlerini etkilemektedir. Tüketicilerin satın alma güçlerini etkileyen Covid-19 pandemisi sürecindeki ürünlerin fiyatlarındaki artış TÜİK tarafından hesaplanan TÜFE 'de gözlenmektedir.

Covid-19 pandemi sürecinde birçok ürün ve hizmetlerdeki artışın gözlenmesi enflasyon verileri elde edilirken kullanılan TÜFE hesaplamasına da yansımıştır. Türkiye'deki Covid-19 pandemisi sürecinde ürün ve hizmetlerde yaşanan fiyat artışları TÜFE üzerinden incelenerek tüketicilerin satın alma güçlerindeki kayıpları göz önüne bu çalışma ile serilmektedir. Tüketiciler Mart ayında aldığı bir ürünü Mayıs ayında almak için daha fazla bir ücret ödemek zorunda kalmıştır.

Yazar tarafından oluşturulan güncel grafik, tablo ve rakamlarla yapılan araştırmanın ülkemizin son durumundaki Covid-19 pandemi sürecinde tüketicilerin alım güçlerini nasıl etkilediği gözlen önüne serilmeye çalışılmış ve bu tür yapılan araştırmalara bir kaynak olması düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19 Pandemisi, TÜFE, Enflasyon, TCMB, TÜİK

GÖRSEL DİZİNİ

Görsel 1: TÜFE Mart 2020 değişim oranları (%)	2
Görsel 2: TÜFE Mart 2020 yıllık değişim oranları (%)	3
Görsel 3: TÜFE Mart 2020 ana harcama gruplarına göre yıllık değişim oranları (%).....	3
Görsel 4: TÜFE Mart 2020 ana harcama gruplarına göre aylık değişim oranları (%).....	4
Görsel 5: TÜFE Mart 2020 ayında gözlenen ana harcama gruplarındaki değişim oranları (%).....	5
Görsel 6: TÜFE Nisan 2020 değişim oranları (%).....	5
Görsel 7: TÜFE Nisan 2020 yıllık değişim oranları (%).....	6
Görsel 8: TÜFE Nisan 2020 ana harcama gruplarına göre yıllık değişim oranları (%).....	7
Görsel 9: TÜFE Nisan 2020 ana harcama gruplarına göre aylık değişim oranları (%)	8
Görsel 10: TÜFE Nisan 2020 ayında gözlenen ana harcama gruplarındaki değişim oranları (%)	9
Görsel 11: TÜFE Mayıs 2020 değişim oranları (%)	10
Görsel 12: TÜFE Mayıs 2020 yıllık değişim oranları (%).....	10
Görsel 13: TÜFE Mayıs 2020 ana harcama gruplarına göre yıllık değişim oranları (%)	11
Görsel 14: TÜFE Mayıs 2020 ana harcama gruplarına göre aylık değişim oranları (%).....	11
Görsel 15: TÜFE Mayıs 2020 ayında gözlenen ana harcama gruplarındaki değişim oranları (%).....	12
Görsel 16: TÜFE Haziran 2020 değişim oranları (%).....	13
Görsel 17: TÜFE Haziran 2020 yıllık değişim oranları (%)	13
Görsel 18: TÜFE Haziran 2020 ana harcama gruplarına göre yıllık değişim oranları (%).....	14
Görsel 19: TÜFE Haziran 2020 ana harcama gruplarına göre aylık değişim oranları (%)	15
Görsel 20: TÜFE Haziran 2020 ayında gözlenen ana harcama gruplarındaki değişim oranları (%)	15
Görsel 21: TÜFE Temmuz 2020 değişim oranları (%)	16
Görsel 22: TÜFE Temmuz 2020 yıllık değişim oranları (%).....	16
Görsel 23: TÜFE Temmuz 2020 ana harcama gruplarına göre yıllık değişim oranları (%)	17
Görsel 24: TÜFE Temmuz 2020 ana harcama gruplarına göre aylık değişim oranları (%).....	18
Görsel 25: TÜFE Temmuz 2020 ayında gözlenen ana harcama gruplarındaki değişim oranları (%)...	19
Görsel 26: TÜFE, Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz Aylarındaki değişim oranları (%)	20
Görsel 27: TÜFE endeksinde yer alan 418 maddenin Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz Aylarındaki değişimler.	22
Görsel 28: TÜFE Endeksinde Ana Harcama Gruplarından Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz Aylarında Yıllık Artışın ve Aylık Azalışın Gözlendiği Gruplar.	23

GİRİŞ

Covid-19 pandemisi ile ülkemizde ve dünyada birçok tüketiciler ekonomik olarak etkilendi. Pandemi sürecinde tüketicilerin satın aldıkları ürün ve hizmetlerde gözlemlenen fiyat artışları tüketicilerin alım güçlerini olumsuz etkiledi. Bu olumsuz etkilenme ve fiyatlardaki artış TÜİK Tüfe hesaplanmasında da ay ay gözlendi.

Bu hesaplamada gözlenen aylar sırası ile Mart, Nisan, Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarıdır. Bu aylarda hesaplanan Tüfe oranları üzerinden bir inceleme yapılarak, tüketicilerin alım güçlerinin ne ölçüde azaldığı ortaya koyulmaya çalışılacaktır. Bu aylardaki tüketici satın alım güçlerindeki azalmanın yada artışın nasıl olduğu ve bunun nasıl bir yol izlendiği karşılaştırmalı olarak analiz edilecektir.

Aylar üzerinde TÜİK hesaplamalarının nelere dayandığı ve gözlemlenen değişimlerin sebeplerinin neler olduğu ortaya koyulmaya çalışılacaktır. Çalışmalar neticesinde okuyucuya TÜİK Tüfe hesaplamalarındaki değişiklikler ve onları etkileyenler gösterilecektir.

Tüketicilerin satın aldıkları ürünlerin fiyatlarının nasıl değiştiği ve bu değişime neden olan faktörler gözlemlenerek bu faktörlere Covid-19 Pandemisinin nedenli etkilerinin olduğu bu çalışma ile ortaya çıkarılması sağlanacaktır.

Bu çalışmada siz değerli okurlara Covid-19 pandemisi sürecinde TÜFE hesaplaması baz alınarak tüketicilerin alım güçlerindeki azalmayı detaylı ve örneklerle açıklanmaya çalışılmıştır. Bu çalışmada ay ay TÜFE hesaplama rakamları gözlenmiş ve bunların ekonomik boyutu karşılaştırılarak tüketicilerin alım güçleri ne ölçüde azaldığına değinilmiştir.

1. Türkiye’de Covid-19 Pandemi Sürecine Kısa Bakışı

Pandemi birden çok yerde gözlenen ve geniş bir yayılım gösteren salgın hastalıklara verilen bir isimlendirmedir. Günümüze kadar dünya genelinde bakıldığında yakın dönemde Sars, Kuş Gribi, Domuz Gribi, Mers, Ebola gibi bir çok salgın hastalık gözlenmiştir. Covid-19’da bu salgın hastalıkların bir benzeridir.

Dünyada ilk kez 31.12.2019 tarihinde Çin’in Wuhan şehrinde tanımlanan Covid-19 kısa sürede dünyaya yayılmış ve birçok ülkede yüksek can kayıplarına neden olmuştur. Çin’de meydana gelen olaylardan sonra en erken önlem alan ülkeler arasında olan Türkiye, ilk vaka 11.03.2020 tarihinde gözlenmiştir. İlk vakanın tespitinden sonrada Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile koordineli bir şekilde bütün devlet kuruluşları ortak tedbirler alarak pandemi sürecinin şeffaf yönetilmesini sağlamıştır.

Ülkemizin konjonktürel olarak içinde bulunduğu ekonomik durumda göz önüne alınınca Türkiye ekonomik olarak olumsuz etkilenen ülkelerden biridir. Covid-19 Pandemisi sürecinde kaynakların azalması, sektörlerde daralma, işsizlik oranlarında artış, gsmh ’de düşüş gibi sorunlarla karşılaşmıştır. Gerçi içinde bulunduğu durumu hafifletmek için esnek çalışma, işçi ödenekleri, firmalara sağlanan krediler, vergi indirimleri sağlanmıştır. Bu politikalar ülke üzerinde doğrudan ve dolaylı yoldan maliyetler oluşturduğu gözlenmektedir. Gerek salgın maliyetleri olsun (test, tedavi, ilaç, tıbbi alet, maske), gerekse de toplam üretim daralmasına neden olmuştur.

Covid-19 pandemisin den her sektörde farklı etkilediği gözlenmektedir. Sektörlere bakıldığında bazıları yavaşlamış hatta durmuştur.¹ Bazı sektörler ise yükselmiş ve ivme kazanmıştır.² Tabi bu değişimler ithalat ve ihracat verilerinde de gözle görülecektir. Lakin genel itibari ile makro ekonomik verilere baktığımızda net bir azalma gözlenmektedir.

Geçtiğimiz süreçte makro ekonomik verilerde azalmanın net görebileceğinin basit anlaşılır bir örneği de birçok iktisatçının ve ekonomistin ortaya koyduğu enerji tüketiminin ekonomik büyümeyle ilişkisidir.³ Bazı iktisatçılar elektrik tüketimi ve sanayi üretimi arasında oransal ifadeler bile belirlemişlerdir.

Yukarıda ifade edilenler üzerine bu konjunktürde bu araştırma çalışmasında TÜFE oranları üzerine incelemede bulunulacaktır.

¹ Örn: Hava yolu ulaşımı, kara yolu ulaşımı, eğlence-otelcilik gibi turizme dayalı sektörler.

² Örn: Temizliğe dayalı sektörler, maske yapımı, çevrimiçi programlar.

³ Bunlardan en bileni ve yaygın olanı Can Usta ’nın “Türkiye ’de Enerji Tüketimi Ekonomik Büyüme İlişkisinin Bölgesel ve Sektörel Analizi” isimli doktora tezidir.

2. Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Nedir? Nasıl Hesaplanmaktadır?

Enflasyon kelimesini duyduğumuzda TÜFE kelimesini de duyarız. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından TÜFE, “Tüketicilerin satın aldıkları mal ve hizmetlerin fiyatlarında yaşanan değişimi ölçen endekstir.” şeklinde tanımlanmaktadır.⁴

TÜFE hane halkının kullandığı ürün ve hizmetlerden oluşur. TÜFE oranları her ay TÜİK tarafından hesaplanır ve yayınlanır. TÜİK hane halkının kullandığı ürün ve hizmetleri 418 ana harcama grubu altında toplamaktadır ve bu toplanan ana harcama gruplarının belirli ağırlıkları alınarak endeks değeri oluşturulmaktadır. Bu ana harcama gruplarına göre de her ayın 4’ünde bir istatistikî veri yayınlamaktadır. 418 ana harcama grubunda gıdalar, alkollü ve alkolsüz içecekler, meşrubatlar, bakliyatlar, elektrik kullanım ücretleri, su kullanım ücretleri, doğal gaz kullanım ücretleri, akaryakıt masrafları, ev mobilya eşyaları, ev beyaz eşya ürünleri, sağlık için ödenen hizmet bedelleri, eğiti ücretleri, ulaşım ödemeleri gibi birçok kalem yer almaktadır.

3. Covid-19 Pandemisi Sürecinde TÜFE Oranları

Ülkemizde Covid-19 ilk vaka gözleendiği ay olan Mart ayından itibaren Tük tarafından yayınlanan Tüketici Fiyat Endeksleri üzerine sırası ile Nisan, Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarındaki değişimleri incelenmektedir.

3.1. Tüketici Fiyat Endeksi Mart Ayı İnceleme

TÜFE, Mart ayındaki değişimlere bakıldığında bir önceki aya göre %0,57, bir önceki yılın Aralık ayına göre %2.29, bir önceki yıldaki aynı aya göre %11,86 ve on iki aylık ortalamaya göre %13,33 oranlarında artış gözlenmiştir.⁵ TÜFE Mart 2020 ayındaki değişimleri Görsel 1 ve TÜFE Mart 2020 yıllık değişimler Görsel 2 ’de gözlemleyebilirsiniz.

Görsel 1: TÜFE Mart 2020 değişim oranları (%)

TÜFE değişim oranları (%), Mart 2020	Mart 2020	Mart 2019	Mart 2018
Bir önceki aya göre değişim oranı	0,57	1,03	0,99
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı	2,29	2,27	2,77
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı	11,86	19,71	10,23
On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı	13,33	18,70	11,14

Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Mart 2020

⁴ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Enflasyon ve Fiyat İstikrarı 2013:10

⁵ TÜFE hesaplamalarında Tük tarafından 2003 yılı baz yıl olarak alınmaktadır. (2003=100)

Görsel 2: TÜFE Mart 2020 yıllık değişim oranları (%)

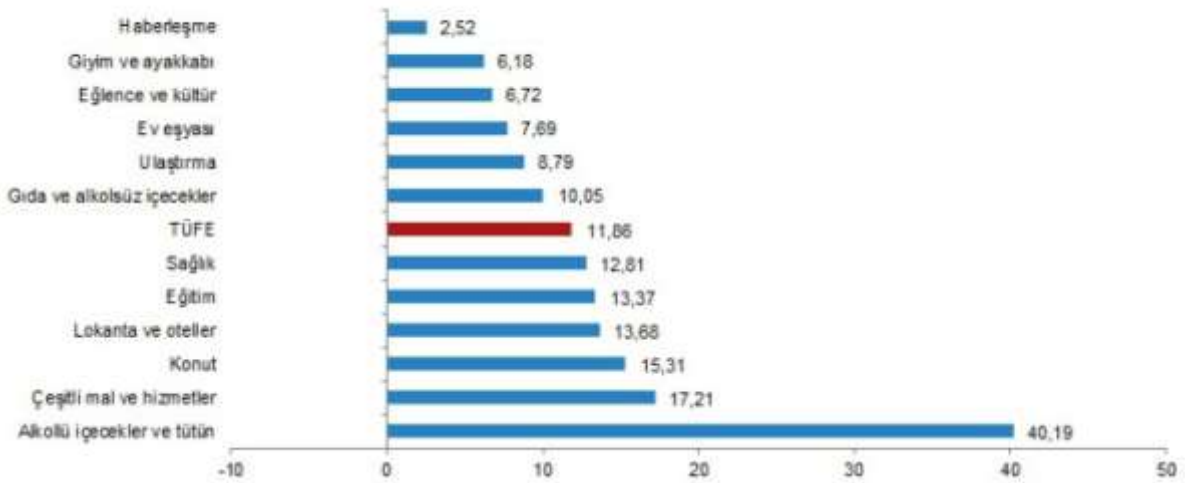
Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Mart 2020

TÜFE ana harcama gruplarına göre baktığımızda bir önceki yılın aynı ayına göre artışın en düşük olduğu %2,52 ile haberleşme grubunda yaşandığı gözlemlendi. Bu düşük artışı sırasıyla %6,18 ile giyim ve ayakkabı, %6,72 ile eğlence ve kültür, %7,69 ile ev eşyası, %8,79 ile ulaştırma, %10,05 ile gıda ve alkolsüz içecekler, %11,86 ile TÜFE, %12,81 ile sağlık, %13,37 ile eğitim, %13,68 ile lokanta ve oteller, %15,31 ile konut, %17,21 ile çeşitli mal ve hizmetler, %40,19 ile alkollü içecekler ve tütün olarak sıralanmıştır.

Bir önce yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu ana harcama grupları ise sırasıyla %40,19 ile alkollü içecekler ve tütün, %17,21 ile çeşitli mal ve hizmetler, %15,31 ile konut, %13,68 ile lokanta ve oteller, %13,37 ile eğitim, %12,81 ile sağlık, %11,86 ile TÜFE, %10,05 ile gıda ve alkolsüz içecekler, %8,79 ile ulaştırma, %7,69 ile ev eşyası, %6,72 ile eğlence ve kültür, %6,18 ile giyim ve ayakkabı, %2,52 ile haberleşme olarak sıralanmıştır.

Görsel 3: TÜFE Mart 2020 ana harcama gruplarına göre yıllık değişim oranları (%)

TÜFE ana harcama gruplarına göre yıllık değişim oranları (%), Mart 2020

Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Mart 2020

TÜFE ana harcama gruplarına göre aylık değişimlere baktığımızda azalış en yüksek olduğu %1,91 ile ulaştırma grubunda yaşandığı gözlemlendi. Bu azalışı %0,05 ile haberleşme grubu takip etti. Aylık değişimlere baktığımızda artışın yüksek olduğu gruplar ise sırasıyla %2,78 ile sağlık, %1,95 ile gıda ve alkolsüz içecekler, %1,24 ile çeşitli mal ve hizmetler oldu. TÜFE ana harcama gruplarına göre aylık değişimleri Görsel 4 'de gözlemleyebilirsiniz.

Görsel 4: TÜFE Mart 2020 ana harcama gruplarına göre aylık değişim oranları (%)

Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Mart 2020

TÜFE Mart 2020 endeksi kapsamında 418 maddenin 98'inde ortalama fiyatlarında düşüş gözlenirken, 32'sinde ortalama fiyatlarında değişim olmamıştır. 288 maddesinde ise ortalama fiyatlarında artış gözlenmiştir.

TÜFE Mart 2020 ayının genel özeti Görsel 5 dir. Bu kısma kadar anlatılmak istenen Görsel 5 'de gözlemleyebilirsiniz.

Görsel 5: TÜFE Mart 2020 ayında gözlenen ana harcama gruplarındaki değişim oranları (%)

Ana harcama gruplarına göre TÜFE ve değişim oranları (%), Mart 2020

Ana harcama grupları	Harcama grubu ağırlıkları	Değişim oranı (%)				Endeks
		Bir önceki aya göre	Bir önceki yılın Aralık ayına göre	Bir önceki yılın aynı ayına göre	On iki aylık ortalamalara göre	
TÜFE	100,00	0,57	2,29	11,86	13,33	450,58
Gıda ve alkolsüz içecekler	22,77	1,95	9,18	10,05	14,61	550,42
Alkollü içecekler ve tütün	6,06	0,04	-1,33	40,19	33,86	855,12
Giyim ve ayakkabı	6,96	0,65	-10,58	6,18	4,40	237,29
Konut	14,34	0,26	1,95	15,31	13,13	496,96
Ev eşyası	7,77	0,62	-0,91	7,69	14,05	369,64
Sağlık	2,80	2,78	9,02	12,81	15,81	282,56
Ulaştırma	15,62	-1,91	-1,43	8,79	9,00	419,00
Haberleşme	3,80	-0,05	-0,51	2,52	4,25	151,63
Eğlence ve kültür	3,26	0,90	2,73	6,72	10,78	296,48
Eğitim	2,58	0,69	2,20	13,37	14,24	418,17
Lokanta ve oteller	8,67	0,87	3,11	13,68	16,00	674,50
Çeşitli mal ve hizmetler	5,37	1,24	7,09	17,21	19,05	617,08

Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Mart 2020

3.2. Tüketici Fiyat Endeksi Nisan Ayı İnceleme

TÜFE, Nisan ayındaki değişimlere bakıldığında bir önceki aya göre %0,85, bir önceki yılın Aralık ayına göre %3,16, bir önceki yıldaki aynı aya göre %10,94 ve on iki aylık ortalamaya göre %12,66 oranlarında artış gözlenmiştir.⁶ TÜFE Nisan 2020 ayındaki değişimleri Görsel 6 ve TÜFE Nisan 2020 yıllık değişimler Görsel 7 'de gözlemleyebilirsiniz.

Görsel 6: TÜFE Nisan 2020 değişim oranları (%)

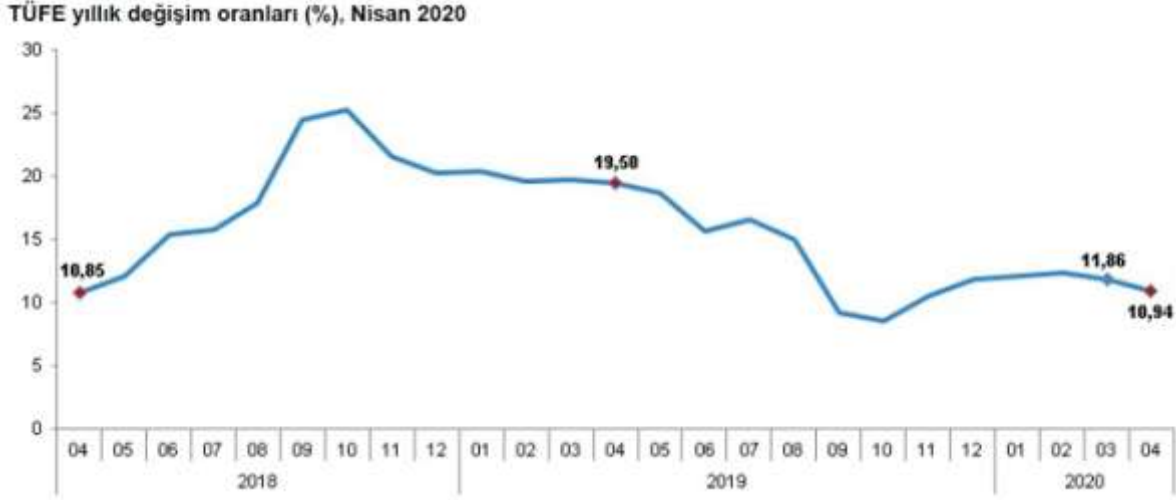
TÜFE değişim oranları (%), Nisan 2020

	Nisan 2020	Nisan 2019	Nisan 2018
Bir önceki aya göre değişim oranı	0,85	1,69	1,87
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı	3,16	4,00	4,69
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı	10,94	19,50	10,85
On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı	12,66	19,39	11,06

Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Nisan 2020

⁶ TÜFE hesaplamalarında Tük tarafından 2003 yılı baz yıl olarak alınmaktadır. (2003=100)

Görsel 7: TÜFE Nisan 2020 yıllık değişim oranları (%)

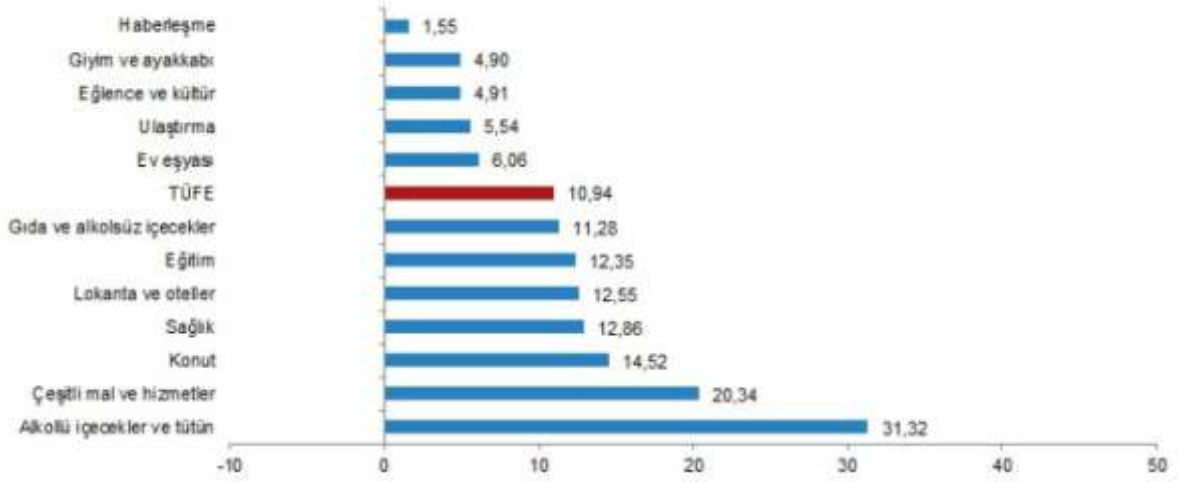
Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Nisan 2020

TÜFE ana harcama gruplarına göre baktığımızda bir önceki yılın aynı ayına göre artışın en düşük olduğu %1,55 ile haberleşme grubunda yaşandığı gözlemlendi. Bu düşük artışı sırasıyla %4,90 ile giyim ve ayakkabı, %4,91 ile eğlence ve kültür, %5,54 ile ulaşım sektörü oldu.

Bir önce yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu ana harcama grupları ise sırasıyla %31,32 ile alkollü içecekler ve tütün, %20,34 ile çeşitli mal ve hizmetler, %14,52 ile konut sektörü oldu. TÜFE Nisan 2020 ana harcama gruplarına göre yıllık değişimleri Görsel 8 'de gözlemleyebilirsiniz.

Görsel 8: TÜFE Nisan 2020 ana harcama gruplarına göre yıllık değişim oranları (%)

TÜFE ana harcama gruplarına göre yıllık değişim oranları (%), Nisan 2020

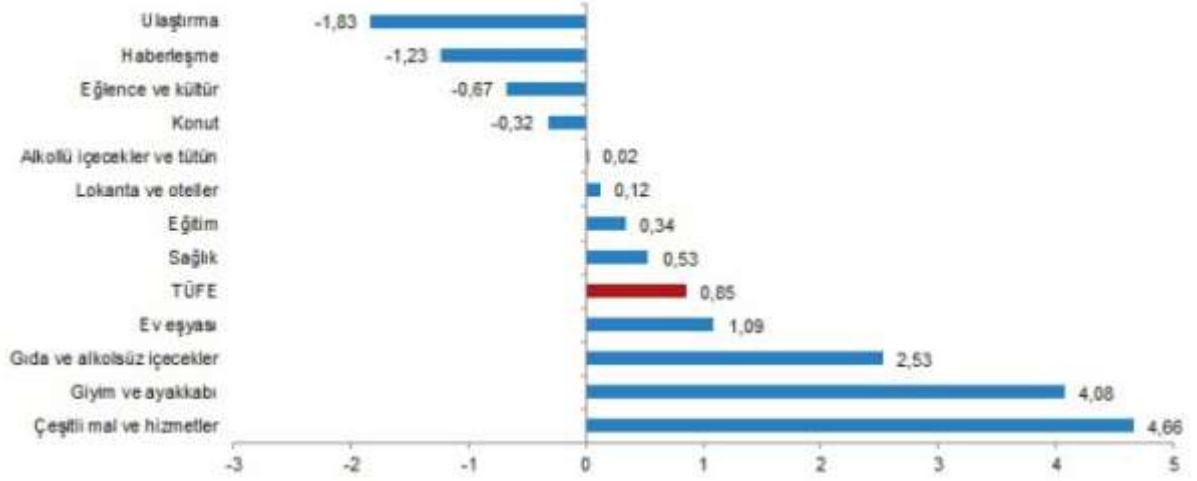

Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Nisan 2020

TÜFE ana harcama gruplarına göre aylık değişimlere baktığımızda azalış en yüksek olduğu %1,83 ile ulaştırma grubunda yaşandığı gözlemlendi. Bu azalışı %1,23 ile haberleşme grubu, %0,67 ile eğlence ve kültür, %0,32 ile konut sektörü takip etti. Aylık değişimlere baktığımızda artışın yüksek olduğu gruplar ise sırasıyla %4,66 ile çeşitli mal ve hizmetler, %4,08 ile giyim ve ayakkabı ve %2,53 ile gıda ve alkolsüz içecek sektörü oldu. TÜFE ana harcama gruplarına göre aylık değişimleri Görsel 9 'da gözlemleyebilirsiniz.

Görsel 9: TÜFE Nisan 2020 ana harcama gruplarına göre aylık değişim oranları (%)

TÜFE ana harcama gruplarına göre aylık değişim oranları (%), Nisan 2020

Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Nisan 2020

TÜFE Nisan 2020 endeksi kapsamında 418 maddenin 87 'inde ortalama fiyatlarında düşüş gözlenirken, 61 'inde ortalama fiyatlarında değişim olmamıştır. 270 maddesinde ise ortalama fiyatlarında artış gözlenmiştir.

TÜFE Nisan 2020 ayının genel özeti Görsel 10 dir. Bu kısma kadar anlatılmak istenen Görsel 10 'da gözlemleyebilirsiniz.

Görsel 10: TÜFE Nisan 2020 ayında gözlenen ana harcama gruplarındaki değişim oranları (%)

Ana harcama gruplarına göre TÜFE ve değişim oranları (%), Nisan 2020

Ana harcama grupları	Harcama grubu ağırlıkları	Değişim oranı (%)				Endeks
		Bir önceki aya göre	Bir önceki yılın Aralık ayına göre	Bir önceki yılın aynı aya göre	On iki aylık ortalamalara göre	
TÜFE	100,00	0,85	3,16	10,94	12,66	454,43
Gıda ve alkolsüz içecekler	22,77	2,53	11,94	11,28	13,07	564,32
Alkollü içecekler ve tütün	6,06	0,02	-1,31	31,32	35,61	855,31
Giyim ve ayakkabı	6,96	4,08	-6,93	4,90	4,32	246,98
Konut	14,34	-0,32	1,63	14,52	13,09	495,39
Ev eşyası	7,77	1,09	0,16	6,06	12,37	373,66
Sağlık	2,80	0,53	9,60	12,86	15,24	284,06
Ulaştırma	15,62	-1,83	-3,23	5,54	8,44	411,33
Haberleşme	3,80	-1,23	-1,74	1,55	3,56	149,76
Eğlence ve kültür	3,26	-0,67	2,04	4,91	9,64	294,49
Eğitim	2,58	0,34	2,56	12,35	14,19	419,61
Lokanta ve oteller	8,67	0,12	3,23	12,55	15,43	675,32
Çeşitli mal ve hizmetler	5,37	4,66	12,08	20,34	18,57	645,84

Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Nisan 2020

3.3. Tüketici Fiyat Endeksi Mayıs Ayı İnceleme

TÜFE, Mayıs ayındaki değişimlere bakıldığında bir önceki aya göre %1,36, bir önceki yılın Aralık ayına göre %4,57, bir önceki yıldaki aynı aya göre %11,39 ve on iki aylık ortalamaya göre %12,10 oranlarında artış gözlenmiştir.⁷ TÜFE Mayıs 2020 ayındaki değişimleri Görsel 11 ve TÜFE Mayıs 2020 yıllık değişimler Görsel 12 'de gözlemleyebilirsiniz.

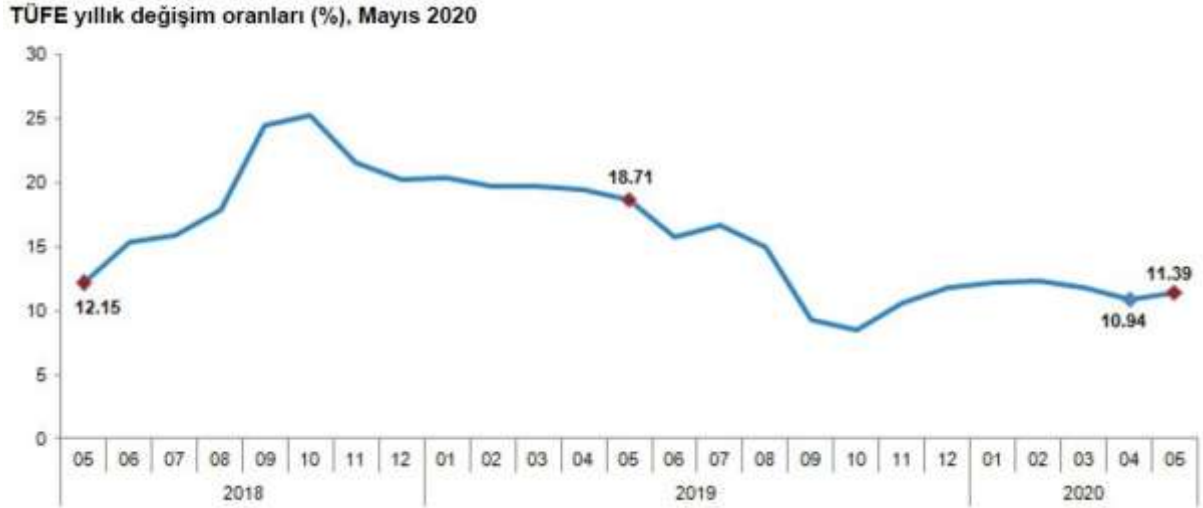
⁷ TÜFE hesaplamalarında Tük tarafından 2003 yılı baz yıl olarak alınmaktadır. (2003=100)

Görsel 11: TÜFE Mayıs 2020 değişim oranları (%)

TÜFE değişim oranları (%), Mayıs 2020	Mayıs 2020	Mayıs 2019	Mayıs 2018
Bir önceki aya göre değişim oranı	1,36	0,95	1,62
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı	4,57	4,99	6,39
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı	11,39	18,71	12,15
On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı	12,10	19,91	11,10

Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Mayıs 2020

Görsel 12: TÜFE Mayıs 2020 yıllık değişim oranları (%)

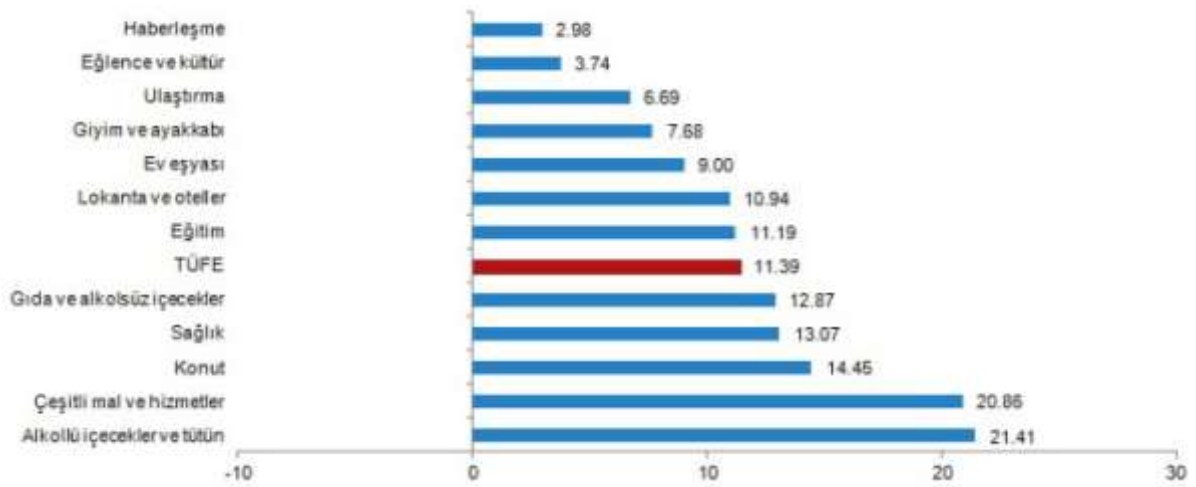
Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Mayıs 2020

TÜFE ana harcama gruplarına göre baktığımızda bir önceki yılın aynı ayına göre artışın en düşük olduğu %2,98 ile haberleşme grubunda yaşandığı gözlemlendi. Bu düşük artışı sırasıyla %3,74 ile eğlence ve kültür, %6,69 ile ulaştırma sektörü, %7,68 ile giyim ve ayakkabı sektörü oldu.

Bir önce yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu ana harcama grupları ise sırasıyla %21,41 ile alkollü içecekler ve tütün, %20,86 ile çeşitli mal ve hizmetler, %14,45 ile konut sektörü oldu. TÜFE Mayıs 2020 ana harcama gruplarına göre yıllık değişimleri Görsel 13 'de gözlemleyebilirsiniz.

Görsel 13: TÜFE Mayıs 2020 ana harcama gruplarına göre yıllık değişim oranları (%)

TÜFE ana harcama gruplarına göre yıllık değişim oranları (%), Mayıs 2020

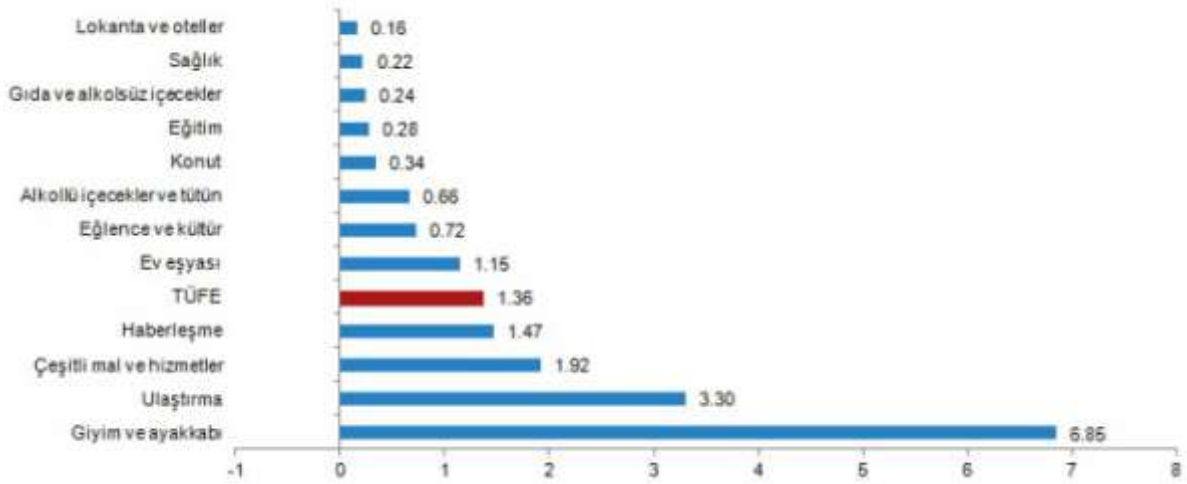
Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Mayıs 2020

www.uybitguvenakcakaya.com.tr

TÜFE Mayıs 2020 'de azalış gösteren ana grup gözlenmedi. TÜFE ana harcama gruplarına göre aylık değişimlere baktığımızda en düşük artış %0,16 ile lokanta ve oteller grubunda yaşandığı gözlemlendi. Bu artışı %0,22 ile sağlık, %0,24 ile gıda ve alkolsüz içecekler sektörü oldu. Aylık değişimlere baktığımızda artışın yüksek olduğu gruplar ise sırasıyla %6,85 ile giyim ve ayakkabı, %3,30 ile ulaştırma ve %1,92 ile çeşitli mal ve hizmetler oldu. TÜFE ana harcama gruplarına göre aylık değişimleri Görsel 14 'de gözlemleyebilirsiniz.

Görsel 14: TÜFE Mayıs 2020 ana harcama gruplarına göre aylık değişim oranları (%)

TÜFE ana harcama gruplarına göre aylık değişim oranları (%), Mayıs 2020

Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Mayıs 2020

TÜFE Mayıs 2020 endeksi kapsamında 418 maddenin 66 'sinde ortalama fiyatlarında düşüş gözlenirken, 70 'inde ortalama fiyatlarında değişim olmamıştır. 282 maddesinde ise ortalama fiyatlarında artış gözlenmiştir.

TÜFE Mayıs 2020 ayının genel özeti Görsel 15 dir. Bu kısma kadar anlatılmak istenen Görsel 15 'de gözlemleyebilirsiniz.

Görsel 15: TÜFE Mayıs 2020 ayında gözlenen ana harcama gruplarındaki değişim oranları (%)

Ana harcama gruplarına göre TÜFE ve değişim oranları (%), Mayıs 2020

Ana harcama grupları	Harcama grubu ağırlıklıdan	Değişim oranı (%)				Endeks
		Bir önceki aya göre	Bir önceki yılın Aralık ayına göre	Bir önceki yılın aynı ayına göre	On iki aylık ortalamalara göre	
TÜFE	100,00	1,36	4,57	11,39	12,10	460,62
Gıda ve alkolsüz içecekler	22,77	0,24	12,21	12,87	11,96	565,68
Alkollü içecekler ve tütün	6,06	0,66	-0,65	21,41	35,57	860,99
Giyim ve ayakkabı	6,96	6,85	-0,56	7,68	4,57	263,90
Konut	14,34	0,34	1,97	14,45	13,09	497,06
Ev eşyası	7,77	1,15	1,31	9,00	11,22	377,94
Sağlık	2,80	0,22	9,84	13,07	14,73	284,68
Ulaştırma	15,62	3,30	-0,04	6,69	7,99	424,90
Haberleşme	3,80	1,47	-0,30	2,98	3,03	151,96
Eğlence ve kültür	3,26	0,72	2,78	3,74	8,34	296,62
Eğitim	2,58	0,28	2,84	11,19	14,00	420,78
Lokanta ve oteller	8,67	0,16	3,40	10,94	14,71	676,43
Çeşitli mal ve hizmetler	5,37	1,92	14,24	20,86	18,19	658,26

3.4. Tüketici Fiyat Endeksi Haziran Ayı İnceleme

TÜFE, Haziran ayındaki değişimlere bakıldığında bir önceki aya göre %1,13, bir önceki yılın Aralık ayına göre %5.75, bir önceki yıldaki aynı aya göre %12,62 ve on iki aylık ortalamaya göre %11,88 oranlarında artış gözlenmiştir.⁸ TÜFE Haziran 2020 ayındaki değişimleri Görsel 16 ve TÜFE Haziran 2020 yıllık değişimler Görsel 17 'de gözlemleyebilirsiniz.

Görsel 16: TÜFE Haziran 2020 değişim oranları (%)

TÜFE değişim oranları (%), Haziran 2020			
	Haziran 2020	Haziran 2019	Haziran 2018
Bir önceki aya göre değişim oranı	1,13	0,03	2,61
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı	5,75	5,01	9,17
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı	12,62	15,72	15,39
On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı	11,88	19,88	11,49

Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Haziran 2020

Görsel 17: TÜFE Haziran 2020 yıllık değişim oranları (%)

Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Haziran 2020

TÜFE ana harcama gruplarına göre baktığımızda bir önceki yılın aynı ayına göre artışın en düşük olduğu %4,84 ile haberleşme grubunda yaşandığı gözlemlendi. Bu düşük artışı sırasıyla

⁸ TÜFE hesaplamalarında Tük tarafından 2003 yılı baz yıl olarak alınmaktadır. (2003=100)

%6,32 ile eğlence ve kültür, %9,74 ile ev eşyası ve %10,66 ile giyim ve ayakkabı sektörü oldu.

Bir önce yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu ana harcama grupları ise sırasıyla %22,41 ile alkollü içecekler ve tütün, %19,80 ile çeşitli mal ve hizmetler, %14,95 ile konut sektörü oldu. TÜFE Haziran 2020 ana harcama gruplarına göre yıllık değişimleri Görsel 18 'de gözlemleyebilirsiniz.

Görsel 18: TÜFE Haziran 2020 ana harcama gruplarına göre yıllık değişim oranları (%)

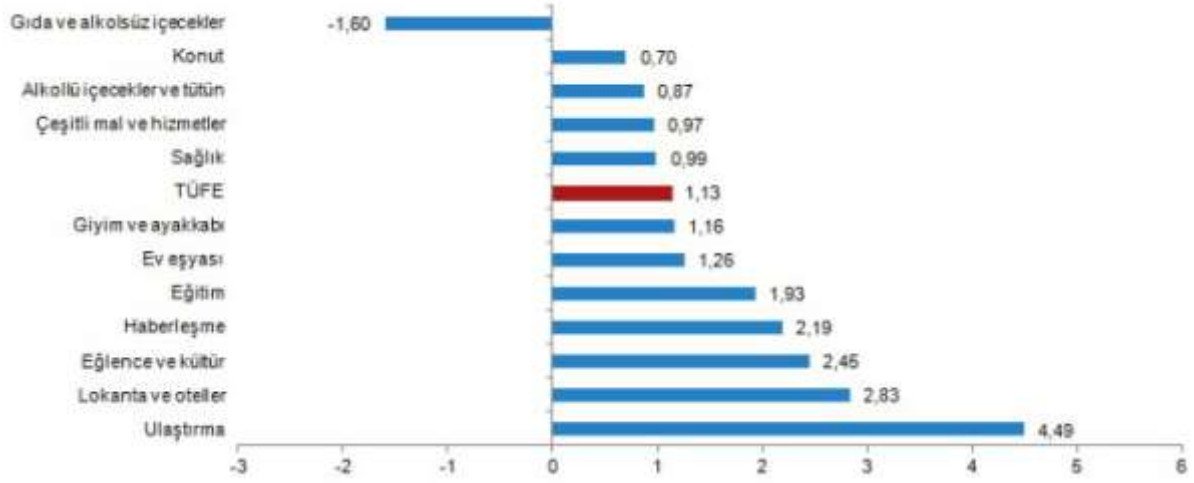

Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Haziran 2020

TÜFE ana harcama gruplarına göre aylık değişimlere baktığımızda azalış gösteren tek ana grup %1,60 ile gıda ve alkolsüz içecek sektörü oldu. En az artış gösteren gruplar ise %0,70 ile konut, %0,87 ile alkollü içecekler ve tütün, %0,97 ile çeşitli mal ve hizmet sektörü oldu. Haziran 2020 ayında artışın yüksek olduğu grupları ise sırasıyla %4,49 ile ulaştırma, %2,83 ile lokanta ve oteller ve %2,45 ile eğlence ve kültür sektörü oldu. TÜFE Haziran 2020 ana harcama gruplarına göre aylık değişimleri Görsel 19 'da gözlemleyebilirsiniz.

Görsel 19: TÜFE Haziran 2020 ana harcama gruplarına göre aylık değişim oranları (%)

TÜFE ana harcama gruplarına göre aylık değişim oranları (%), Haziran 2020

Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Haziran 2020

TÜFE Haziran 2020 endeksi kapsamında 418 maddenin 71 'inde ortalama fiyatlarında düşüş gözlenirken, 57 'sinde ortalama fiyatlarında değişim olmamıştır. 290 maddesinde ise ortalama fiyatlarında artış gözlenmiştir.

TÜFE Haziran 2020 ayının genel özeti Görsel 10 dir. Bu kısma kadar anlatılmak istenen Görsel 20 'da gözlemleyebilirsiniz.

Görsel 20: TÜFE Haziran 2020 ayında gözlenen ana harcama gruplarındaki değişim oranları (%)

Ana harcama gruplarına göre TÜFE ve değişim oranları (%), Haziran 2020

Ana harcama grupları	Harcama grubu ağırlıklıdan	Değişim oranı (%)				Endeks
		Bir önceki aya göre	Bir önceki yılın Aralık ayına göre	Bir önceki yılın aynı aya göre	On iki aylık ortalamalara göre	
TÜFE	100,00	1,13	5,75	12,62	11,88	465,84
Gıda ve alkolsüz içecekler	22,77	-1,00	10,41	12,93	11,51	556,61
Alkollü içecekler ve tütün	6,06	0,87	0,21	22,41	35,62	868,44
Giyim ve ayakkabı	6,96	1,16	0,59	10,66	5,11	268,95
Konut	14,34	0,70	2,69	14,95	13,19	500,54
Ev eşyası	7,77	1,26	2,58	9,74	10,30	382,69
Sağlık	2,80	0,99	10,93	13,55	14,29	287,51
Ulaştırma	15,62	4,49	4,45	10,96	8,08	443,98
Haberleşme	3,80	2,19	1,89	4,64	3,00	155,29
Eğlence ve kültür	3,26	2,45	5,30	6,32	7,49	303,89
Eğitim	2,58	1,93	4,83	11,67	13,81	428,92
Lokanta ve oteller	8,67	2,83	6,32	11,13	13,93	695,55
Çeşitli mal ve hizmetler	5,37	0,97	15,34	19,80	17,72	664,62

Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Haziran 2020

3.5. Tüketici Fiyat Endeksi Temmuz Ayı İnceleme

TÜFE, Temmuz ayındaki değişimlere bakıldığında bir önceki aya göre %0,58, bir önceki yılın Aralık ayına göre %6,37, bir önceki yıldaki aynı aya göre %11,76 ve on iki aylık ortalamaya göre %11,51 oranlarında artış gözlenmiştir.⁹ TÜFE Temmuz 2020 ayındaki değişimleri Görsel 21 ve TÜFE Temmuz 2020 yıllık değişimler Görsel 22 'de gözlemleyebilirsiniz.

Görsel 21: TÜFE Temmuz 2020 değişim oranları (%)

Tüketici fiyat endeksi (TÜFE) yıllık %11,76, aylık %0,58 arttı

TÜFE'de (2003=100) 2020 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre %0,58, bir önceki yılın Aralık ayına göre %6,37, bir önceki yılın aynı ayına göre %11,76 ve on iki aylık ortalamalara göre %11,51 artış gerçekleşti.

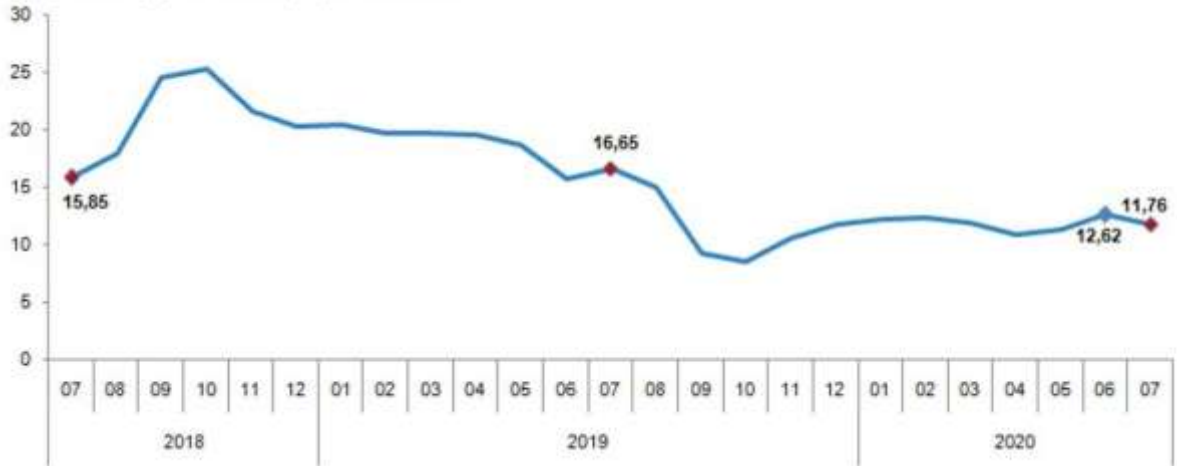
TÜFE değişim oranları (%), Temmuz 2020

	Temmuz 2020	Temmuz 2019	Temmuz 2018
Bir önceki aya göre değişim oranı	0,58	1,36	0,55
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı	6,37	6,44	9,77
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı	11,76	16,65	15,85
On iki aylık ortalamalara göre değişim oranı	11,51	19,91	12,00

Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Temmuz 2020

Görsel 22: TÜFE Temmuz 2020 yıllık değişim oranları (%)

TÜFE yıllık değişim oranları (%), Temmuz 2020

Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Temmuz 2020

⁹ TÜFE hesaplamalarında Tük tarafından 2003 yılı baz yıl olarak alınmaktadır. (2003=100)

TÜFE ana harcama gruplarına göre baktığımızda bir önceki yılın aynı ayına göre artışın en düşük olduğu %5,81 ile haberleşme grubunda yaşandığı gözlemlendi. Bu düşük artışı sırasıyla %6,04 ile eğlence ve kültür, %7,78 ile ev eşyası sektörü ve %8,81 ile ulaştırma sektörü oldu.

Bir önce yılın aynı ayına göre artışın yüksek olduğu ana harcama grupları ise sırasıyla %21,90 ile çeşitli mal ve hizmetler, %21,78 alkollü içecekler ve tütün, %14,17 ile sağlık sektörü oldu. TÜFE Temmuz 2020 ana harcama gruplarına göre yıllık değişimleri Görsel 23 'de gözlemleyebilirsiniz.

Görsel 23: TÜFE Temmuz 2020 ana harcama gruplarına göre yıllık değişim oranları (%)

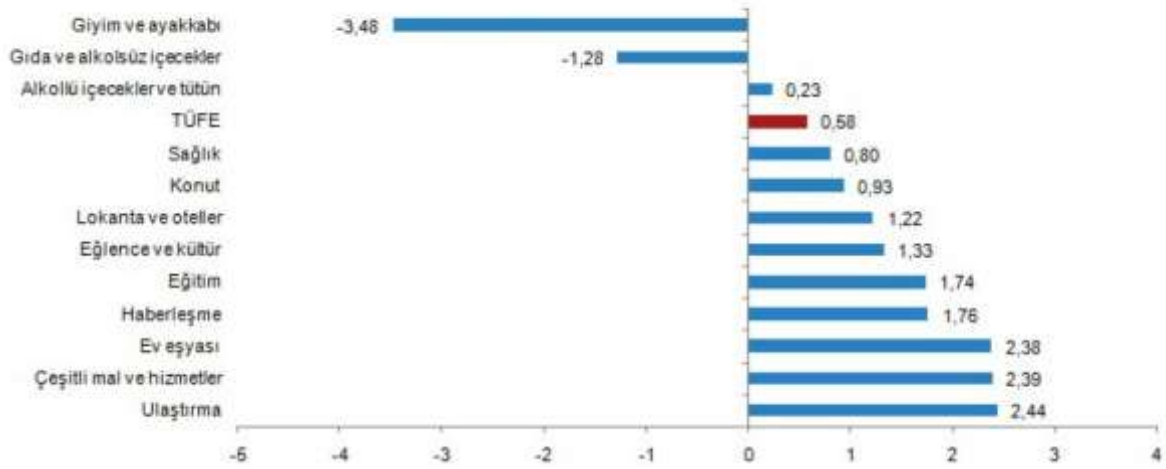

Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Temmuz 2020

TÜFE ana harcama gruplarına göre aylık değişimlere baktığımızda azalış en yüksek olduğu %3,48 ile giyim ve ayakkabı grubunda yaşandığı gözlemlendi. Bu azalışı %1,28 ile gıda ve alkolsüz içecek sektörü takip etti. Aylık değişimlere baktığımızda artışın yüksek olduğu gruplar ise sırasıyla %2,44 ile ulaştırma, %2,39 ile çeşitli mal ve hizmetler, %2,38 ile ev eşyası sektörü oldu. TÜFE ana harcama gruplarına göre aylık değişimleri Görsel 24 'da gözlemleyebilirsiniz.

Görsel 24: TÜFE Temmuz 2020 ana harcama gruplarına göre aylık değişim oranları (%)

TÜFE ana harcama gruplarına göre aylık değişim oranları (%), Temmuz 2020

Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Temmuz 2020

www.yildirguvenaktakaya.com.tr

TÜFE Temmuz 2020 endeksi kapsamında 418 maddenin 111 'inde ortalama fiyatlarında düşüş gözlenirken, 54 'inde ortalama fiyatlarında değişim olmamıştır. 253 maddesinde ise ortalama fiyatlarında artış gözlenmiştir.

TÜFE Temmuz 2020 ayının genel özeti Görsel 25 dir. Bu kısma kadar anlatılmak istenen Görsel 25 'da gözlemleyebilirsiniz.

Görsel 25: TÜFE Temmuz 2020 ayında gözlenen ana harcama gruplarındaki değişim oranları (%)

Ana harcama gruplarına göre TÜFE ve değişim oranları (%), Temmuz 2020

Ana harcama grupları	Harcama grubu ağırlığından	Değişim oranı (%)			On iki aylık ortalamalara göre	Endeks
		Bir önceki aya göre	Bir önceki yılın Aralık ayına göre	Bir önceki yılın aynı ayına göre		
TÜFE	100,00	0,58	6,37	11,76	11,51	468,56
Gıda ve alkolsüz içecekler	22,77	-1,28	8,99	12,73	11,13	549,48
Alkollü içecekler ve tütün	6,06	0,23	0,43	21,78	35,61	870,40
Giyim ve ayakkabı	6,96	-3,48	-2,91	10,34	5,61	257,67
Konut	14,34	0,93	3,65	12,53	12,92	505,21
Ev eşyası	7,77	2,38	5,02	7,78	9,01	391,78
Sağlık	2,80	0,80	11,82	14,17	14,01	289,81
Ulaştırma	15,62	2,44	6,99	8,81	7,72	454,80
Haberleşme	3,80	1,76	3,69	5,81	2,98	158,03
Eğlence ve kültür	3,26	1,33	6,71	6,04	6,62	307,94
Eğitim	2,58	1,74	6,65	12,60	13,71	436,37
Lokanta ve oteller	8,67	1,22	7,62	10,92	13,22	704,05
Çeşitli mal ve hizmetler	5,37	2,39	18,10	21,90	17,45	680,51

Kaynak: TÜİK. (2020). TÜFE Temmuz 2020

3.6. TÜFE, Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz Ayları Karşılaştırılması

Ülkemizde Covid-19 pandemisi yaşandığı Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz aylarındaki TÜFE oranlarındaki değişimlere üç ana karşılaştırma ile inceleyeceğiz.

Görsel 26: TÜFE, Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz Aylarındaki değişim oranları (%)

AY	Bir Önceki Ay 'a Göre Değişim (%)	Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Değişim (%)	Bir Önceki Yılda Aynı Ay'a Göre Değişim (%)	On İki Aylık Ortalamaya Göre Değişim (%)
MART	0,57	2,29	11,86	13,33
NİSAN	0,85	3,16	10,94	12,66
MAYIS	1,36	4,57	11,39	12,10
HAZİRAN	1,13	5,75	12,62	11,98
TEMMUZ	0,58	6,37	11,76	11,51

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

İlk karşılaştırmamız TÜFE 'nin Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz Aylarındaki değişim oranlarına bakıldığında Covid-19 pandemisi sırasındaki bir önceki ay'a göre değişimlerin TÜFE oranlarını Mayıs ve Haziran aylarında %1 'in üzerine çıkması tüketicilerin satın aldığı ürün ve hizmetlerin fiyatlarındaki ortalama fiyat artışının normalin üzerinde olduğu göstermektedir. Mart, Nisan ve Temmuz aylarında ise %1'in altında hesaplanarak tüketicinin satın aldığı ürün ve hizmetlerin fiyatlarındaki normal artışı gözlenmekte. Bu artışın normal diye ifade etmemizin sebebi aslında bir önceki aya göre artış

hızının beklenenden fazla ve bir anormal yükseliş göstermediğini ifade etmekte. Covid-19 pandemisinin de Mayıs, Haziran aylarında hastalığın etkisi net bir şekilde gözlemlenerek tüketiciye yansımaktadır. Tüketicinin satın aldığı ürünlerin fiyatlarında beklenmeyen bu artış tüketiciyi zor durumda bırakmıştır. TÜFE 'deki bu yaşanan değişimlerden anlaşılacağı üzere tüketicinin satın alma gücünün azaldığını ifade etmektedir. Tüketiciler Covid-19 pandemisi sürecinde alım güçlerini kaybetmiştir. Görsel 26 'nın birinci sütunundaki oranlardan gözlemleyebilirsiniz.

TÜFE 'nin Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz Aylarındaki değişim oranlarına bakıldığında Covid-19 pandemisi sırasındaki bir önceki yılın Aralık ayına göre değişimlerin TÜFE oranlarını incelediğimizde pandeminin başlangıcından itibaren oransal olarak bir artış yaşandığı gözlenmektedir. Tüketici satın aldığı ürünlerin fiyatlarında gözlemlenen bu artış tüketicinin alım gücünü bir önceki yılın Aralık ayına göre kıyasladığımızda alım gücünün eridiğini ifade etmektedir. Yani Mart ayında bir önceki yılın Aralık ayına göre tüketici alım gücünü %2,29 oranında kaybetmiştir. Tüketici bir önceki yılın Aralık ayında aldığı bir ürünü Mart ayında almak için daha fazla bir ödeme yapması gerekmektedir. Bu alım gücünü kaybetmeye tüketici devam etmiş bu kayıp sırasıyla Nisan ayında bir önceki yılın Aralık ayına göre %3,16, Mayıs ayında bir önceki yılın Aralık ayına göre %4,57, Haziran ayında bir önceki yılın Aralık ayına göre %5,75, Temmuz ayında bir önceki yılın Aralık ayına göre %6,37 oranlarında gözlenmiştir. Görsel 26 'nın ikinci sütununda yer alan rakamlardan gözlemleyebilirsiniz

TÜFE 'nin Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz Aylarındaki değişim oranlarına bakıldığında Covid-19 pandemisi sırasındaki bir önceki yılındaki aynı aya göre değişimlerin TÜFE oranlarını incelediğimizde pandeminin başlangıcından itibaren oransal olarak bir yüksek artış yaşandığı gözlenirse de %10 -%11 bandlarında yer alması tüketicinin bir önceki yıldaki aynı aya göre alabildiği bir ürünü %10 -%11 daha fazla ücret ödeyerek sahip olabilmekte. Covid-19 pandemisi tüketiciyi bu fiyat artışlarında dolayı alım gücünü etkilemiş ve buda tüketiciyi zor durumda bırakmıştır. Görsel 26 'nın üçüncü sütununda yer alan rakamlardan gözlemleyebilirsiniz.

TÜFE 'nin Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz Aylarındaki değişim oranlarına bakıldığında Covid-19 pandemisi sırasındaki on iki aylık ortalamaya göre değişimlerin TÜFE oranlarını incelediğimizde pandeminin başlangıcından itibaren oransal olarak bir azalış yaşandığı gözlenmektedir. Bir oransal azalış gözlenirse dahi %10'un üzerinde gözlenmesi

ülkümüzde tüketicilerin alım gücünün on iki aylık ortalama %10'un üzerlerinde kaybettiğini ifade etmektedir. Görsel 26'nın dördüncü sütununda yer alan rakamlardan gözlemleyebilirsiniz.

Görsel 27: TÜFE endeksinde yer alan 418 maddenin Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz Aylarındaki değişimler.

AY	Ortalama Fiyatlarda Düşüş Gözlemlenen Maddelerin Sayısı	Ortalama Fiyatlarda Değişim Gözlemlenmeyen Maddelerin Sayısı	Ortalama Fiyatlarda Artış Gözlemlenen Maddelerin Sayısı
MART	98	32	288
NİSAN	87	61	270
MAYIS	66	70	282
HAZİRAN	71	57	290
TEMMUZ	111	54	253

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

TÜFE endeksi hesaplanırken hesaplama 418 madde yer almaktadır. Bu toplam 418 maddenin endeks değerindeki değişiklikler göz önüne alınarak ortalama fiyatlarda düşüş gözlenen, değişim olmayan, artış gözlenen madde sayılarında değişimler gözlenmektedir.

Görsel 27 'den de gözleneceği üzere TÜFE endeksinde yer alan 418 maddenin Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz Aylarındaki gözlenen değişimlerde ortalama fiyatı düşüş gözlemlenen madde sayısı en az 66 ile Mayıs ayı olmuştur. Mayıs ayında bir önceki aya göre tüketicilerin satın aldığı ürünlerde ortalama fiyat artışlarının madde sayısı yüksekliği dikkat çekmiştir. Mayıs ayında dikkat çeken bir husus ise ortalama fiyatlarda değişim gözlenmeyen madde sayısıdır. TÜFE endeksinde yer alan 418 maddenin Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz Aylarındaki gözlenen ortalama fiyatlarda değişim gözlenmeyen en yüksek madde sayısına olan 70 'e sahiptir. Temmuz ayı incelendiğinde Covid-19 pandemisi sonrası normalleşme sürecinin başladığının ilk adımları gözlenmekte ve ortalama fiyatlarda düşüş gözlenen 111 madde sayısı ile pandemi sürecindeki en yüksek sayıya ulaşılmıştır.

Görsel 28: TÜFE Endeksinde Ana Harcama Gruplarından Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz Aylarında Yıllık Artışın ve Aylık Azalışın Gözlendiği Gruplar.

AY	Yıllık Artışın En Düşük Olduğu Ana Harcama Grubu	Aylık Azalışın En Yüksek Olduğu Ana Harcama Grubu
MART	Haberleşme Grubu	Ulaştırma Grubu
NİSAN	Haberleşme Grubu	Ulaştırma Grubu
MAYIS	Haberleşme Grubu	Lokanta ve Oteller Grubu
HAZİRAN	Haberleşme Grubu	Gıda ve Alkolsüz İçecekler Grubu
TEMMUZ	Haberleşme Grubu	Giyim ve Ayakkabı Grubu

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Görsel 27 'de ifade edilmeye çalışılan TÜFE endeksinde yer alan 418 maddenin Ana Harcama grupları altında yer almaktadır. Görsel 28 'de TÜFE Endeksinde Ana Harcama

Gruplarından Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz Aylarında Yıllık Artışın ve Aylık Azalışın Gözlemlendiği Gruplar gösterilmeye çalışılmıştır. Görsel 28 'den de gözleneceği üzere Covid-19 pandemisi yaşandığı Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz aylarında yıllık artışın en düşük olduğu ana harcama grubu Haberleşme Grubu olmuştur. Covid-19 pandemisi yaşandığı Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz aylarında aylık azalışın en yüksek olduğu ana harcama grubu ise aylara göre farklılık göstermiştir. Mart ve Nisan aylarında Ulaştırma Grubunda gözlemlenirken, Mayıs ayında Lokanta ve Oteller Grubunda, Haziran ayında Gıda ve Alkolsüz İçecekler Grubunda, Temmuz ayında ise Giyim ve Ayakkabı Grubunda gözlemlenmiştir.

Covid-19 pandemisi yaşandığı aylarda Haberleşme Grubunda yüksek yıllık artış gözlemlenmezken, pandeminin ilk ortaya çıktığı aylarda Ulaştırma Grubu kötü etkilenen ana harcama gruplarından olmuştur ve bu grubu sırasıyla Lokanta ve Oteller Grubu, Gıda ve Alkolsüz İçecekler Grubu, Giyim ve Ayakkabı Grubunda gözlemlenmiştir.

Covid-19 pandemisi yaşandığı Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz aylarındaki TÜFE oranlarından da anlaşılacağı üzere tüketicilerin alım gücü her zamankiden daha fazla kaybolmuş ve tüketiciler dün satın alabildikleri bir ürünü bugün en zamankinden daha yüksek fiyatlara sahip olabilmişlerdir.

AKÇAKAYA
www.uyduguvencakaya.com.tr

SONUÇ

Türkiye’de ekonomideki değişimleri hesaplamak üzerine birçok sistem vardır. Bu hesaplamalarda enflasyon öneme sahiptir. Enflasyon hesaplamasında da TÜFE hesaplanması önceliğe sahiptir. Tüketicilerin satın aldıkları ürün ve hizmetlerde gözlemlenen fiyat artışlarını en iyi ifade edilen hesaplama TÜİK tarafından TÜFE ile sağlanmıştır.

TÜFE, tüketicilerin alım güçlerini ölçmekte önemli bir kriterdir. Hane halkının alım gücünü gösteriri ve aynı zamana enflasyonunda belirtisidir. Bu çalışmada Covid-19 pandemisi sürecinde tüketicilerin alım güçlerini ne ölçüde ve hangi sektörlerde kaybettiğini gözler önüne serilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışma ile Covid-19 pandemisinin ekonomik ve sosyal boyutuna değinilerek tüketicilere yansımalarının nasıl gerçekleştiği gözlenmiştir.

TÜFE’nin ne olduğu ve nasıl hesaplandığına değinilmesinin yanı sıra TÜFE’yi etkileyen faktörleride inceleme fırsatı bulunmuştur. Bu inceleme neticesinde Covid-19 pandemisinin hangi ayda ne denli bir etkisi olduğu gözler önüne serilmiştir.

Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz aylarının karşılaştırılmalı inceleme sonucunda değişimler belirlenmiş ve bu belirlenen değişimlerin nedenleri ortaya çıkarılmıştır. Bir önceki aya, bir önceki yılın Aralık ayına, bir önceki yılın aynı ayına göre karşılaştırmalara bakıldığında Haziran ayında TÜFE’nin değişim oranının yüksek olması gözlenmiştir. Lakin on iki aylık ortalama değişime bakıldığında ise Covid-19 pandemisinin ülkemizde ilk ortaya çıktığı ay olan Mart ayında çok yüksek bir değişim olmasıda gözlerden kaçmayan bir husus olmuştur

Covid-19 pandemisi sırasında 418 maddenin en az yarısından fazlasında değişim gözlenmesi de ülkemizdeki satın alınan malları yada ürünlerin ne kadar fiyat oynaklığı olduğunun birer göstergesi oldu. Yıllık Artışın ve Aylık Azalışın Gözlendiği Gruplara bakıldığında ise Haberleşme Grubunun yıllık ana harcama gruplarında en düşük olması ve bunu Covid-19 pandemi sürecindeki aylarda devam etmesi şaşırtan bir sonuç oldu. Covid-19 pandemi sürecindeki aylık azalışın en yüksek olduğu ana harcama gruplarındaki değişimler ise beklenen ve yansıyan sektörlerde hesaplandı.

Covid-19 pandemisi yaşandığı Mart, Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz aylarındaki TÜFE oranlarından da anlaşılacağı üzere tüketicilerin alım gücü her zamankiden daha fazla kaybolmuş ve tüketiciler dün satın alabildikleri bir ürünü bugün en zamankinden daha yüksek fiyatlara sahip olabilmişlerdir

KAYNAKÇA

- TCMB (Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası) (2013), Enflasyon ve Fiyat İstikrarı. Ankara
- Türkiye Bilimler Akademisi (2020). Covid-19 Pandemi Değerlendirme Raporu (34).Ankara: TÜBA.
- Uluslararası İlişkiler ve Stratejik Araştırma Enstitüsü (2020). Kovid-19 Salgınının Ekonomik Etkileri. Ankara: ULİSA
- Sarı, Cihan (2020). “Covid-19 Pandemi Sürecinin Ekonomik Etkileri”
- Türkiye İstatistik Kurumu, Tüketici Fiyat Endeksi, Mart 2020.
<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=33864> (ET:20.08.2020)
- Türkiye İstatistik Kurumu, Tüketici Fiyat Endeksi, Nisan 2020.
<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=33865> (ET:21.08.2020)
- Türkiye İstatistik Kurumu, Tüketici Fiyat Endeksi, Mayıs 2020.
<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=33866> (ET:22.08.2020)
- Türkiye İstatistik Kurumu, Tüketici Fiyat Endeksi, Haziran 2020.
<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=33867> (ET:23.08.2020)
- Türkiye İstatistik Kurumu, Tüketici Fiyat Endeksi, Temmuz 2020.
<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=33868> (ET:24.08.2020)